

Content Analysis of English language teaching resources for children based on the age characteristics of the audience

Zahra Bashari Torshizi

Ph.D. student of Linguistics, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran. Email: Basharizahra@yahoo.com

Arsalan Golfam

linguistics associate professor of Tarbiat Modarres University, Tehran, Iran, Email: golfamar@modares.ac.ir

Received: 2023-04-29	Revised: 2023-06-03	Accepted: 2023-12-29	Published: 2024-06-19
Citation: Bashari Torshizi, Z., & Golfam, A. (2024). Content Analysis of English language teaching resources for children based on the age characteristics of the audience. <i>Library and Information Science Research</i> , 14(1), 265-288. doi: 10.22067/infosci.2023.82118.1156			

Abstract

Introduction: Both the importance of learning English and early childhood language acquisition underscore the importance of focusing attention on factors that facilitate language acquisition for this age group. One of the essential components in any educational process is the related textbooks, which can determine the success or failure of learners in attaining the intended objectives. According to most experts, textbooks should be developed to meet the needs of students and their differences. Among these considerations for children are emotions and senses. Therefore, the present research was conducted to evaluate the content of textbooks written to teach English to children using criteria based on the emotion-based education model, which deals with the effect of emotions caused by the use of senses.

Methodology: This study was considered applied research that conducted a content analysis method. Its main purpose is to evaluate the sources of teaching English to children in Iran. The population of the study consisted of all the textbooks used in this field, and the statistical sample is the most popular among them. To identify these sources, it was tried to identify the most popular English language institutions in Iran and detect the popular resources through them. For this purpose, an explanatory questionnaire was designed scientifically and answered by 107 English teachers who were selected by random sampling. On this basis, the corpus of the investigation consisted of four collections, namely, Super Minds, First Friends, Family and Friends, and Selected Collection of the Iranian Language Center. In the second step, the content of the mentioned sources (18 book volumes) was analyzed based on the three criteria of «use of senses», «communication» and «emo-sensory-capital». Since decision-making based on multiple criteria requires reliable methods, the Analytical Hierarchy Process (AHP), as a method for analyzing complex decisions is used to score the criteria. For this purpose, four questionnaires were prepared according to this method and completed by experts. Finally, by calculating the consistency rate that is used to check the reliability, the relative and absolute weights of the alternatives are calculated and the most suitable source was determined.

Finding: According to the relative value calculated for each of the criteria, the two criteria «integration of senses» and «communication» have a relative value as top ones equal to 0.467, and «emotional-sensory-capital» with a relative value of 0.067 is in the third place.

The calculations related to the relative value of «integration of senses» are in line with the Emotioncy model hierarchy, in the sense that the relative value of the levels increases as one moves from auditory to master level. According to the obtained results, the relative value of the sub-criterion of «centri-communication» is equal to sub-criterion of «peri-communication». This shows that according to experts' views, paying attention to motivational techniques in the learning process has the same value as the techniques used to convey and clarify the content. The relative value of the resources in the «integration of the senses» criterion shows that the Super Minds collection with a score of 0.38 is in the highest rank and Family and Friends and First Friends collections are in the middle with scores of 0.134 and 0.111, respectively and the Iranian Language Center collection with the score of 0.087 is in the last place. In terms of the «communication» criterion, the Super Minds scored the highest with a value of 0.408, and the Iranian Language Center collection have taken the last position with a score of 0.053. The Super Minds collection, with a score of 0.452, is also the best resource in terms of the «emotional-sensory capital» criterion, followed by Family and Friends, First Friends, and Iranian Language Center with scores of 0.329, 0.178, and 0.041, respectively.

Conclusion: The main findings show that the resources used to teach English to children in Iran stopped at the first two levels of the Emotioncy's model and did not reach the higher levels of the emotioncy pyramid. Among them, the visual emotioncy which has the highest frequency, followed by auditory emotioncy. Because less than 20% of children learn through listening at a young age, it can be said that the majority of the audience of these textbooks do not benefit from their learning style. After the visual and auditory emotioncy, the inner emotioncy emerged, but it is much less used than the previous stages. Kinesthetic emotioncy is placed after Inner emotioncy. Meanwhile, a group of learners will learn better when concepts are experienced through physical, tactile and movement processes. Regarding Arch and Master's emotioncy, we can say that Arch's emotioncy is not taken into account in any source, except for the Super Mind Collection, and Master's emotioncy frequency is zero in all sources. In the reviewed sources, sensory use was more direct and conscious, and many of the assessments of sensory criteria were related to centri-sensory techniques, while paying attention to peri-sensory techniques facilitates the process of deep learning. The study data also show that there is no balance between the two sub-criteria of communication, and the sub-criterion of centri-communication has a greater share of sources. The predominance of centri-communication techniques over peri-communication suggests that the primary purpose of sources is to convey content consciously and directly and less attention has been paid to the attractiveness of effective communication. Also, attention to the criterion of emotional-sensory-capital was not observed in the reviewed sources; while successful communication is also implicitly lost if the content of the book is indifferent to the emotional-sensory capital of the subject. At the end of the research and after calculating the absolute weights of the sources, the Super Minds collection with an absolute weight of 0.481 was determined as the best textbook for teaching English to children in Iran. The Family and Friends collection ranks second with an absolute weight of 0.221, and the First Friends and Iranian Language Center collection have taken the third and fourth positions with an absolute weight of 0.207 and 0.092, respectively. In conclusion, it can be said that in the content of popular sources of teaching English to children in Iran, the three criteria of «use of senses», «communication» and «emo-sensory capital», which influence the learning process of children, have not received much attention.

Keywords: Applied linguistics, Content analysis, resources for teaching English to children, Family and Friends, Super Minds, First Friends, Up and away

تحلیل محتوای منابع آموزش زبان انگلیسی به کودکان براساس ویژگی‌های سنی مخاطب

زهرا بشری ترشیزی

دانشجوی دکتری زبان‌شناسی همگانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران. Basharizahra@yahoo.com

ارسلان گلفام

دانشیار گروه زبان‌شناسی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران. golfamar@modares.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۲/۰۹	تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۰۳/۱۳	تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۰/۰۸	تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۳/۳۰
استناد: بشری ترشیزی، زهرا؛ گلفام، ارسلان (۱۴۰۳). تحلیل محتوای منابع آموزش زبان انگلیسی به کودکان براساس ویژگی‌های سنی مخاطب. پژوهش‌نامه کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۱۴(۱)، ۲۶۵-۲۸۸. doi: 10.22067/infosci.2023.82118.1156			

چکیده

مقدمه: پژوهش حاضر با نگاهی چندجانبه به عوامل مؤثر در یادگیری کودکان، مفاهیمی که همخوان با ویژگی‌های کودکان بوده است را از آموزش هیجانی محور مبنا قرار داده و به کمک روش تحلیل سلسله مراتبی به ارزیابی و رتبه‌گذاری منابع رایج آموزش زبان انگلیسی به کودکان در ایران پرداخته است.

روش‌شناسی: این پژوهش کمی-کیفی و از نوع تحلیل محتوا و کاربردی است. بدین منظور پژوهش حاضر، با در نظر گرفتن سه معیار «کاربرد حواس»، «ارتباط» و «سرمایه هیجانی حسی»، که از الگوی آموزش هیجانی محور استخراج شده است، به بررسی و انتخاب بهترین منبع آموزش زبان انگلیسی به کودکان از میان چهار گزینه «مجموعه Family and Friends»، «مجموعه superminds»، «مجموعه First Friends» و «مجموعه منتخب کانون زبان ایران» پرداخته است. بر این اساس به جهت ارزیابی گزینه‌های موجود از روش تحلیل سلسله مراتبی (AHP)، به‌عنوان یکی از بهترین روش‌های ارزیابی چند معیاره، استفاده شد. **یافته‌ها:** نتایج تحلیل دلالت بر آن دارد که از میان گزینه‌های موردبررسی، مجموعه superminds با امتیاز نسبی ۰/۴۱ بهترین گزینه برای آموزش زبان انگلیسی به کودکان است. همچنین امتیاز مجموعه‌های Family and Friends، First Friends و کانون زبان ایران به ترتیب برابر ۰/۲۲۱، ۰/۲۰۷ و ۰/۰۹۲ به دست آمدند.

نتیجه‌گیری: مطابق نتایج پژوهش، عمده مطالب منابع مورد استفاده جهت آموزش زبان انگلیسی به کودکان در ایران، در دو سطح ابتدایی الگوی هیجانی توقف کرده و به سطوح بالای هرم هیجانی نرسیده‌اند. در این میان سطح دیداری بالاترین و پس از آن، سطح شنیداری دومین جایگاه و سطح لمسی حرکتی نیز در رتبه سوم الگوی هیجانی جای دارند. داده‌های پژوهش همچنین نشان می‌دهد که میان دو زیرمعیار ارتباط نیز توازن برقرار نیست؛ و زیر معیار ارتباط مرکز سهم بیشتری را در منابع زبان دارد. همچنین همسویی و توجه به معیار سرمایه هیجانی حسی در منابع بررسی‌شده، مشاهده نگردید؛ در حالی که هرگاه محتوای کتاب به افزایش سطح سرمایه هیجانی حسی فراگیر نسبت به یک موضوع بی‌توجه باشد، به‌طور ضمنی ارتباط موفق با او را نیز از دست خواهد داد.

کلیدواژه‌ها: زبان‌شناسی کاربردی، تحلیل محتوا، منابع آموزش زبان انگلیسی به کودکان

مقدمه

از آنجایی که یادگیری زبان دوم در کودکان می‌تواند زمینه رشد تحصیلی و بروز خلاقیت در مسیر زندگی را برای آن‌ها فراهم کند (Asgari & Khaliqipour, 2015). بسیاری از خانواده‌ها در نخستین سال‌های کودکی و تحصیل، آموزش زبان دوم کودکان خود را در مؤسسات آغاز می‌کنند. این موضوع در سال‌های اخیر به گسترش این مؤسسات، به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین متولیان آموزش زبان در ایران، انجامیده است؛ و در کنار مزایای فراوانی که دارد، باعث شده است تا این مؤسسات به دلیل اقبال بالا، کمتر مجال و نیازی به بازبینی و به‌روزرسانی روش‌ها و همچنین پایش منابع آموزشی خود احساس کنند. به‌نحوی که موضوع آسیب‌شناسی منابع مورد استفاده، کمتر مورد توجه آن‌ها قرار گرفته است. این در حالی است که بسیاری از پژوهشگران حوزه آموزش بر این عقیده‌اند که در میان مؤلفه‌های ضروری فرایند آموزشی، منابع آموزشی جایگاه بالایی دارند و فعالیت مؤلفه‌های دیگر مانند روش تدریس، وابسته به آن‌ها است (Son & Diletti, 2017). کیفیت منابع مکتوب آموزشی می‌تواند از ابعاد مختلفی همچون ابعاد ظاهری و طراحی کتاب، جنبه نظری و علمی، تناسب با عوامل و ارزش‌های اجتماعی، تناسب با ویژگی و نیازهای یادگیرندگان، تناسب با قانونمندی‌های برنامه درسی مورد بررسی قرار گیرد؛ اما به باور شلدون (۱۹۹۸) مهم‌ترین معیار برای تعیین کیفیت و ارزیابی کتاب از طریق همخوانی آن با ویژگی‌ها و نیازهای مخاطب آن حاصل می‌آید (Sheldon, 1998)؛ و اگر ارزیابی و گزینش منبع درسی براساس ویژگی‌های مخاطب به‌درستی انجام گیرد، علاقه و اشتیاق به یادگیری و در پی آن میزان پیشرفت یادگیرندگان نیز تقویت می‌گردد (Gordon, 2007). با در نظر گرفتن موارد ذکر شده می‌توان به اهمیت واکاوی منابع آموزشی مربوط به کودکان براساس نیازها و عوامل تأثیرگذار مرتبط به این گروه سنی، پی برد. روان‌شناسان و متخصصان تعلیم و تربیت بر این باورند که نوع نگرش زبان‌آموز و عمق یادگیری او، تحت تأثیر احساسات و هیجانات او قرار دارد (Golkowska, 2007) و احساس و هیجانی که کودکان در فرآیند آموزش تجربه می‌کنند؛ بر روند فراگیری و رشد آن‌ها مؤثر است؛ به نحوی که قرارگیری کودکان در معرض مواد و اشیا بسیار مهم‌تر از خود آن مواد هستند (Angie Dorrel, 2006)؛ بنابراین مؤلفین و تحلیل‌گران منابع آموزشی کودکان باید علاوه بر محتوای مطالب، به نحوه انتقال مطالب نیز توجه داشته باشند. این مقوله همان موضوعی که تا به امروز کمتر مورد توجه پژوهشگران بوده است؛ و در غالب پژوهش‌ها، تحلیل محتوا از منظر نوع و کیفیت مطالب موجود در کتب درسی انجام گرفته و بیشتر ویژگی‌ها و تجارب شناختی یادگیرندگان مورد تمرکز بوده است؛ در همین راستا پژوهش حاضر با استفاده از مؤلفه‌های «آموزش هیجانی محور» که با تأکید بر ویژگی‌های روان‌شناختی فراگیران طراحی شده است به ارزیابی محتوای منابع آموزش زبان انگلیسی به کودکان پرداخته است، و سعی دارد فراتر از محتوای مطالب و با در نظر گرفتن مخاطب کودک چگونگی انتقال آموزش زبان دوم در منابع را مورد

واکاوی قرار دهد

بر این اساس نگارندگان در پژوهش حاضر کوشیده‌اند با بهره‌گیری از رویکردهای نوین آموزشی همخوان با ویژگی‌های هیجانی کودکان به بهبود محتوای استفاده‌شده در حوزه آموزش زبان کودکان بپردازند و به این پرسش‌ها پاسخ دهند که محتوای منابع آموزش زبان انگلیسی به کودکان در ایران تا چه میزان با ویژگی‌های سنی مخاطبان انطباق دارد؟ و از میان منابع رایج موجود، کدام‌یک بهترین گزینه برای آموزش زبان دوم به کودکان است؟ برای دستیابی به هدف مذکور، پژوهش حاضر براساس سه معیار «حواس»، «ارتباط» و «سرمايه هیجانی‌حسی» که از آموزش هیجانی محور استخراج شده است، به پایش و واری منابع اصلی آموزش زبان انگلیسی به کودکان در ایران پرداخته و هریک از منابع مذکور را به‌طور مجزا مورد سنجش قرار داده است.

پیشینه پژوهش

پژوهش‌های مربوط به تحلیل محتوا در منابع درسی را می‌توان به چند گروه تقسیم نمود: گروهی از پژوهش‌ها مانند صالحی عمران (۲۰۱۲)، محمودی و دیگران (۲۰۲۱) بررسی‌هایی است که در حوزه مخاطب کودک صورت گرفته است (Salehi Omran, 2012; Mahmoudi et al., 2021)؛ اما منابعی به جز آموزش زبان انگلیسی در آن‌ها بررسی شده است؛ به‌عنوان نمونه محمودی و دیگران (۲۰۲۱) به تحلیل محتوای کتاب‌های علوم پایه‌های سوم تا ششم مقطع ابتدایی از منظر توجه به تفکر انتقادی پرداخته است (Mahmoudi et al., 2021).

گروه دیگری از این مطالعات مانند پیش‌قدم و قنصولی (Pishghadam & Ghonsooly, 2011)، سودمند و دیگران (Soodmandafshar et al., 2018)، بمانی و جهانگرد (Bemani & Jahangard, 2011) و طاهرخانی و مجیدکیا (Taherkhani & Majidkia, 2020) مربوط به تحلیل و بررسی منابع انگلیسی دانشگاهی و یا مقاطع تحصیلی نظام آموزش عمومی مربوط به مخاطب بزرگسال است. به‌عنوان نمونه بمانی و جهانگرد (Bemani & Jahangard, 2011) با استفاده از مدل ارزیابی لیدز کتاب Prospect 1 را از دیدگاه ۱۰۲ معلم بررسی کرده‌اند. آخرین گروه مربوط به پژوهش‌های نزدیک مربوط به ارزیابی منابع انگلیسی برای تدریس زبان به بزرگسالان در مؤسسات غیردولتی است که از میان آن‌ها می‌توان به پژوهش‌های حسینی و دیگران (Hoseini et al., 2011)، روحایی و اکبرپور (Roohai & Akbarpour, 2014) و احمدی‌صفا و کرمپور (Roohai & Akbarpour, 2011) اشاره نمود.

مطالعات انجام‌شده مبتنی بر آموزش هیجانی محور را نیز می‌توان به چند گروه تقسیم نمود: بخشی از پژوهش‌ها مانند پیش‌قدم و دیگران (Pishghadam et al., 2016)، شاهیان (Shahian, 2016)، پیش‌قدم و دیگران (Pishghadam et al., 2018) بر تدریس بر پایه الگوی هیجانی که یکی از معیارهای پژوهش حاضر است پرداخته‌اند. به‌عنوان نمونه شاهیان (Shahian, 2016) در پایان‌نامه خود به تأثیر هیجانی بر مهارت درک مطلب زبان‌آموزان پرداخته و نشان داده است افرادی که ذهن آن‌ها هیجانی بالاتری نسبت

به موضوع داشته اند، موفق به کسب نمره بالاتری در درک مطلب گردیده‌اند. استفاده از الگوی آموزشی هیجامد به‌عنوان معیاری برای بررسی و ارزیابی منابع درسی در دو پژوهش جهانی و دیگران و جنتی‌فر و کامیابی گل (۲۰۲۲) در ادبیات پژوهشی مربوطه قابل مشاهده است (Jahani et al., 2021; Jannati far & Kamyabigol).

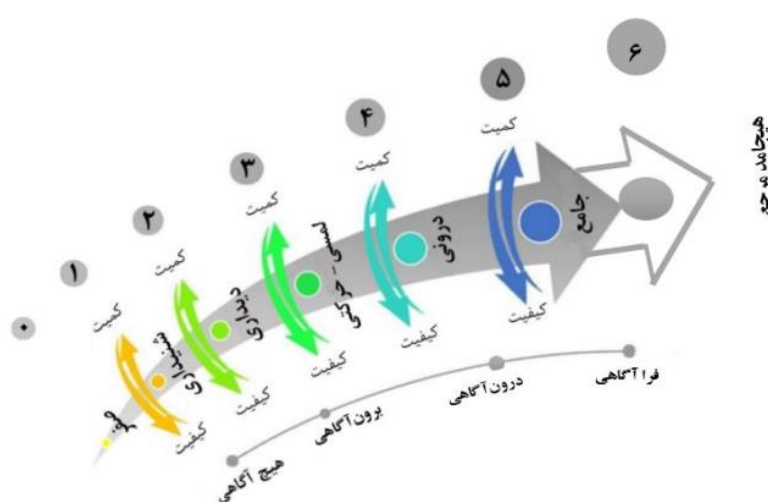
براساس آنچه بیان شد و با بررسی ادبیات مرتبط با موضوع می‌توان مشاهده نمود که آنچه در غالب پژوهش‌ها مورد بررسی قرار گرفته است منابع استفاده‌شده در بخش آموزش زبان دوم بزرگسالان و اغلب در نظام آموزش عمومی است، حال آنکه در حوزه آموزش زبان دوم به‌خصوص برای کودکان، مؤسسات غیردولتی سهم بیشتری را نسبت به آموزش و پرورش به خود اختصاص می‌دهند. از سوی دیگر در بیشتر پژوهش‌های مرتبط با آموزش هیجامد محور، از این الگو به‌عنوان شیوه‌ای در تدریس بهره برده‌اند و این در حالی است که منبع درسی خواسته و یا ناخواسته بر شیوه تدریس و یادگیری فراگیران اثرگذار است. همچنین کم‌وبیش تمامی پژوهش‌های این الگو مرتبط با فراگیران بزرگسال بوده است در صورتی که حواس و هیجانات به‌عنوان دو مؤلفه مهم در این الگو، در فراگیران کودک از اهمیت بیشتری برخوردارند. کاستی دیگری که در غالب پژوهش‌های موجود به نظر می‌آید، توجه صرف به الگو و هرم آموزشی هیجامد است؛ حال آنکه پس از معرفی این الگو مفاهیم مهم دیگری همچون «الگوی ارتباطی» و «سرمایه هیجانی حسی» توسط پیشنهاددهندگان الگو در حوزه آموزش زبان معرفی گردیده است.

چهارچوب نظری

پژوهش حاضر برآیند دو روش علمی در ارزیابی و مقایسه منابع است. به‌نحوی که در فرآیند بررسی مهمترین منابع آموزش زبان انگلیسی به کودکان در ایران از مفاهیم الگوی آموزش هیجامد محور و همخوان با مخاطب کودک استفاده کرده است و جهت مقایسه و امتیازدهی به هرکدام از این منابع و تعیین بهترین منبع آموزشی، روش تصمیم‌گیری چندمعیاره تحلیل سلسله مراتبی (AHP) را به کار گرفته است. در ادامه مختصری از هرکدام از این دو بخش بیان می‌شود.

الگوی آموزشی هیجامد محور

نخستین بار مفهومی به نام «درجه هیجانی»^۱ براساس رویکرد آموزش مبتنی بر هیجانات در طباطبایی فارانی و دیگران مطرح گردید (Tabatabaee Farani et al, 2019). طبق نظر نویسندگان ارتباطات هیجانی و عاطفی مبتنی بر حواس، در حوزه آموزش زبان، فرآیند یادگیری را تسهیل می‌کند. در سال‌های بعد، پیش‌قدم این مفهوم را بسط داد و با تلفیق دو واژه «هیجان» و «بسامد»، اصطلاح «هیجامد» را برای اشاره به این مفهوم به کار برد.

شکل ۱. الگوی هیجامد مبسوط (Pishghadam et al., 2018)

الگوی هیجامد به این موضوع اشاره دارد که واژگان هر زبان برای افراد مختلف آن جامعه زبانی، برانگیزاننده مقادیر متفاوتی از هیجان هستند که هیجامد آن واژه نامیده می‌شود. هرچه در نتیجه تجربیات حسی همچون شنیدن، دیدن و لمس کردن، سطح هیجامد واژه‌ای بیشتر شود، واژه مورد نظر برای کاربران آن زبان مانوس‌تر خواهد شد و آن‌ها درکی عمیق‌تر از آن به دست خواهند آورد (Pishghadam & Shayesteh, 2016). براساس این الگو، شش سطح برای هیجامد یک واژه وجود دارد: هیجامد تهی^۱، شنیداری^۲، دیداری^۳، لمسی حرکتی^۴، درونی^۵ و هیجامد جامع^۶. مطابق شکل (۱) چنانچه تجربیات فرد

1. emotion's degree
2. null emotioncy
3. auditory emotioncy
4. visual emotioncy
5. kinesthetic emotioncy
6. inner emotioncy
7. arch emotioncy

از یک واژه در مراحل مختلف بیشتر می‌شود، به دنبال افزایش بسامد تجربه، درجهٔ هیجاند واژه مذکور برای آن فرد از پایین‌ترین حوزه، یعنی هیچ آگاهی^۱ به درجات بالاتر نظیر برون آگاهی^۲، درون آگاهی^۳ و فراآگاهی می‌رسد. در این مرحله است که درکی کامل و عمیق از واژه مذکور شکل گرفته و فراگیر چنان بر موضوع مسلط شده است که توانایی تدریس آن برای دیگران را داراست (شکل ۲).

الگوی ارتباطی مؤثر تدریس در پرتو آموزش هیجامد محور

پیش‌قدم و ابراهیمی (۲۰۲۰) در ادامهٔ توسعهٔ آموزش هیجامد محور برحسب نحوهٔ بهره‌گیری مستقیم یا غیرمستقیم مدرس از حواس فراگیران در یادگیری، قائل به وجود دو مقولهٔ «حواس مرکز^۴» و «پیرا حواس^۵» شدند. شیوهٔ تدریس در راهبرد «حواس مرکز» به‌شکلی است که مدرس آگاهانه و با استفاده از حواس، هیجامد فراگیر را از سطح تهی (هیچ آگاهی) به سطح جامع (درون آگاهی) ارتقا می‌دهد و با این روش به افزایش یادگیری وی کمک می‌نماید (Pishghadam & Ebrahimi, 2020). در راهبرد «پیرا حواس» مدرس نقش تسهیل‌کننده و انگیزاننده به خود می‌گیرد و فرآیند دستیابی به سطوح بالای هیجامد را به فراگیران واگذار می‌کند. بدین ترتیب و با استفاده از این دو راهبرد، پیامدهای مطلوبی مانند موفقیت تحصیلی، گوش سپاری فعال، کاهش فشارهای رفتاری و روانی، افزایش میزان مشارکت در کلاس و ایجاد انگیزه حاصل می‌شود. همچنین مطابق آنچه در این الگو معرفی می‌گردد، جهت یادگیری بهتر مطالب و براساس نقش ارتباطی مدرس می‌توان ارتباط را به دو دستهٔ «ارتباط مرکز^۶» و «پیرا ارتباط^۷» تقسیم نمود. منظور از راهبرد ارتباطی مرکزی یا «ارتباط مرکز» شیوه‌هایی است که مدرس به‌شکل مستقیم مورد استفاده قرار می‌دهد و با فراگیر وارد ارتباط می‌شود؛ به عنوان نمونه مدرس با استفاده از شیوه‌های تدریس خلاقانه و یا به کاربردن راهبردهایی مانند تصویرسازی به‌منظور شفافیت بیشتر، به‌طور مستقیم در چگونگی پیشبرد ارتباط و تدریس اقدام می‌نماید. در مقابل و در «پیرا ارتباط» نقش مدرس بیشتر انگیزشی است و مدرس به‌طور مستقیم در صحنهٔ آموزش حضور ندارد و غیرمستقیم به پیشبرد فرایند کمک می‌کند. به‌عنوان مثال با استفاده از راهبردهایی مانند نوازه و یا شوخ‌طبعی به افزایش اشتیاق فراگیر و ایجاد نگرش مثبت وی نسبت به یادگیری کمک می‌نماید.

روش تصمیم‌گیری چندمعیارهٔ تحلیل سلسله مراتبی (AHP^۸)

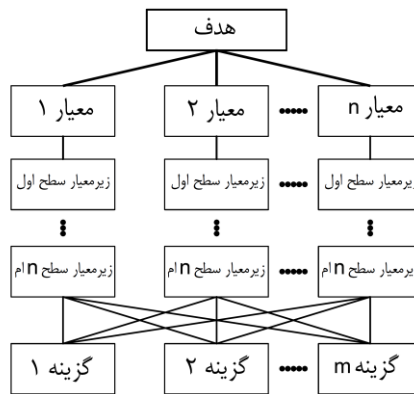
افزایش معیارها و وجود معیارهای کیفی تصمیم‌گیری را دچار پیچیدگی‌های فراوان می‌کند.

1. avolvement
2. exvolvement
3. involment
4. centri-sense
5. peri-sense
6. centri-communicative
7. peri-communicative
8. analytical hierarchy process

مدل‌های تصمیم‌گیری چند معیاره^۱ (MCDM) برای رفع پیچیدگی چنین مواردی به وجود آمده‌اند (Asgharpoor, 2011). از میان روش‌های گوناگون تصمیم‌گیری چندمعیاره، روش تحلیل سلسله مراتبی (AHP) به علت سهولت درک، سادگی و منطق روشن فرآیند حل مسئله، مناسب‌ترین روش برای انجام تصمیم‌گیری‌های ترکیبی است. این روش بر مبنای مقایسه‌های دو به دو بنا نهاده شده است (Madadi Ghallehzoo & Tavakkolizadeh, 2020)

در این روش پس از مشخص شدن هدف، «معیارها» و «زیرمعیارهایی» برای قضاوت میان گزینه‌های مختلف از چشم‌انداز هدف، تعیین می‌گردد. به این ترتیب که با برپایی درخت سلسله مراتبی تشکیل شده از سطوح مختلف (شکل ۳)، ماتریس‌های مقایسات زوجی برای هر یک از سطوح نسبت به سطح بالاتر تشکیل شده و ارزش یا وزن نسبی هر یک از معیارها و زیرمعیارها محاسبه می‌گردند. محاسبات مربوط به تعیین وزن به دو شکل: وزن نسبی^۲ و وزن مطلق یا نهایی^۳ انجام می‌شود. وزن نسبی از ماتریس مقایسات زوجی حاصل می‌شود و وزن نهایی از طریق تلفیق وزن‌های نسبی مراحل قبل محاسبه می‌گردد.

شکل ۲. نمونه کاملی از ساختار سلسله مراتبی (Madadi ghollehzo et al., 2020)

در این روش به منظور انجام مقایسه‌های دوبه‌دوی معیارهای کیفی، می‌بایست تصمیم‌گیرنده از قضاوت‌های شفاهی برای ارزش‌گذاری استفاده نماید. برای این منظور ساعتی (۱۹۸۶)، مبدع روش تحلیل سلسله مراتبی، جدولی مشابه جدول (۱) را ارائه داده است که به کمک آن مطابق با ترجیح تصمیم‌گیرندگان هنگام مقایسه پارامترهای کیفی، ارزش کمی آن‌ها به دست می‌آید.

1. multiple criteria decision making
2. local priority
3. overall priority

جدول ۱. تعیین ارزش پارامترهای کیفی (Ghodsipour, 2016)

ارزش عددی	ترجیحات
۹	کاملاً مطلوب‌تر
۷	مطلوبیت خیلی قوی
۵	مطلوبیت قوی
۳	مطلوب‌تر
۱	مطلوبیت یکسان
۲ و ۴ و ۶ و ۸	ترجیحات بین فواصل فوق

روش پژوهش

این پژوهش کمی کیفی و از نوع تحلیل محتوا و کاربردی است. هدف اصلی آن ارزیابی و تحلیل منابع رایج آموزش زبان انگلیسی به کودکان بر مبنای مؤلفه‌های مرتبط با کودکان است که از مفاهیم مطرح‌شده در آموزش هیجانی محور استخراج شده است. برای این منظور در گام نخست این منابع از طریق پرسشنامه اکتشافی شناسایی مؤسسات پرمخاطب آموزش زبان انگلیسی به کودکان در سطح کشور به دست آمدند. در گام دوم منابع (۱۸ جلد کتاب) براساس معیارها و زیرمعیارهای مستخرج از آموزش هیجانی محور که شامل معیار «کاربرد حواس»، «ارتباط» و «سرمايه هیجانی‌حسی» است، مورد بررسی و تحلیل قرار گرفتند. در انتها نیز جهت امتیازدهی به معیارها و زیرمعیارها پرسشنامه‌هایی مطابق روش AHP تنظیم و توسط خبرگان و کارشناسان تکمیل و از طریق وزن‌دهی نهایی، امتیاز هر یک از منابع و منبع برگزیده مشخص گردید. جداول، ماتریس‌های مقایسه و محاسبات مربوط به تعیین وزن نسبی و مطلق به دلیل قابلیت‌ها و انعطاف بالای نرم‌افزار اکسل^۱، با دقت فراوان در این نرم‌افزار انجام شده است. انجام مقایسات زوجی نیز بر مبنای اصول چهارگانه روش تحلیل سلسله مراتبی شامل شرط معکوسی، اصل همگنی، وابستگی و اصل انتظارات به انجام رسید و این اصول در فرآیند تحلیل رعایت شده‌اند. همچنین از آنجا که ماتریس‌های تشکیل‌شده جهت انجام مقایسات، همگی ماتریس‌های سازگار بودند، جهت تشکیل ماتریس نرمال و محاسبه وزن‌های نسبی از روش میانگین حسابی استفاده شد.

جامعه و نمونه پژوهش

جامعه پژوهش تمام منابعی است که در حوزه آموزش زبان انگلیسی به کودکان در ایران استفاده می‌شوند، نمونه آماری نیز پُربسامدترین و رایج‌ترین این منابع است که مشخصات آن‌ها در جدول (۲) نمایش داده شده است.

جدول ۲. منابع مورد ارزیابی آموزش زبان دوم به کودکان

ردیف	منبع مکتوب	مؤسسه استفاده‌کننده	مؤلفین	ویرایش	تعداد جلد	تعداد فصول
۱	Family and friends	جهاد دانشگاهی، شکوه	سیامونز، تامسون و کوپین تانا ^۱	دوم	۷	۱۵
۲	Up and away	کانون زبان	انتشارات کانون زبان ایران	اول	۱۴	۳۲
۳	First Friends	جهاد دانشگاهی	سوزان لانوزی ^۲	اول	۳	۱۰
۴	Super Minds	سفیر	پوچا، گرنگراس و لوئیس ^۳	اول	۷	۹

جهت شناسایی این منابع، در ابتدا تلاش شد تا پرمخاطب‌ترین مؤسسات آموزش زبان انگلیسی در ایران شناسایی گردند و از طریق آن‌ها، منابع پرمخاطب (=منابع مورد استفاده توسط آن‌ها) موردسنجش قرار گیرند. به این منظور به‌شکل علمی و براساس نیازهای پژوهش، پرسشنامه‌ای طراحی شد تا براساس آن چهار معیار مهم‌تر، مطابق جدول (۳) سنجش گردد.

جدول ۳. ویژگی‌های مؤسسات مورد سنجش

ردیف	ویژگی
۱	تعداد بالای فراگیران
۲	دارا بودن دوره «آموزش زبان انگلیسی به کودکان»
۳	داشتن شعب در شهرهای مختلف ایران
۴	دارا بودن سابقه و قدمت مکفی

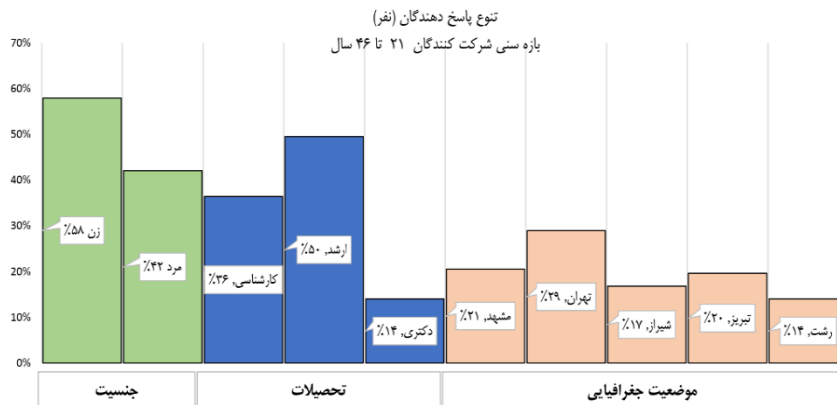
این پرسشنامه اکتشافی، با پاسخ باز طراحی شده است؛ به این معنا که پاسخ سؤالات از قبل تعیین نشده است و با اینکه از تمام پاسخ‌دهندگان پرسش‌های مشابه پرسیده می‌شود، اما آن‌ها در ارائه هر نوع پاسخ آزاد هستند. از آنجا که این پرسشنامه محقق ساخته است بعد از طراحی اولیه، با ۶ نفر از متخصصان به اشتراک گذاشته شد و پس از انجام اصلاحات به‌صورت آزمایشی به گروهی ۲۰ نفره از مدرسان داده شد تا ابهامات و اشکالات احتمالی آن مشخص شود. پس از بررسی مقدماتی، پرسشنامه با ۱۶ سؤال در اختیار نمونه ۱۰۷ نفری از اساتید، مدرسان و متخصصان حوزه آموزش زبان در سراسر کشور قرار گرفت. برای بررسی میزان صحت پرسش‌نامه و پایایی در روش تحلیل سلسله مراتبی، شاخصی به نام نرخ ناسازگاری (I.R) محاسبه می‌شود. این شاخص به گونه‌ای طراحی شده است که در صورت ناسازگار و

1. Naomi Simmonss, Tamzin Thompson & Genny Quintana

2. Susan Lannuzzi

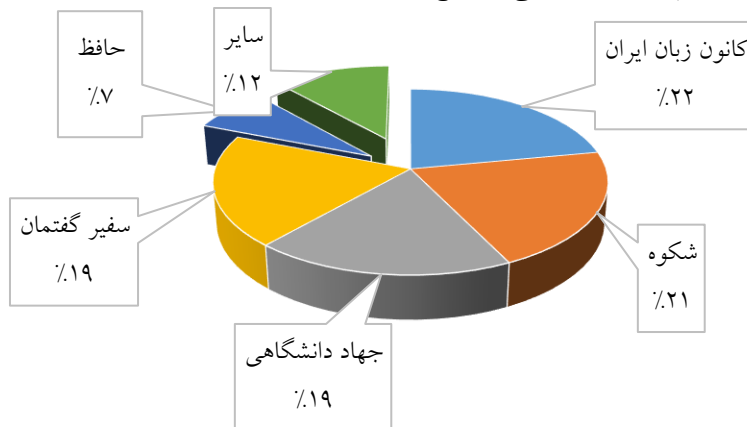
3. Herbert Puchta, Gunter Gengross & Peter Lewis

متناقض بودن پاسخ‌های خبرگان، نرخ ناسازگاری بزرگ‌تر از ۰/۱ را نشان خواهد داد و لازم است ارزیابی‌ها مجدد انجام شود. لازم به ذکر است روش نمونه‌گیری مدرسان و متخصصان به منظور نظرسنجی به صورت تصادفی ساده و براساس نمونه در دسترس بود که شامل شرکت‌کنندگانی با ویژگی‌های شکل (۳) است.

شکل ۳. ویژگی‌های شرکت‌کنندگان در پژوهش حاضر

در انتها پس از تکمیل پرسشنامه نتایجی به شرح شکل (۴) به دست آمد.

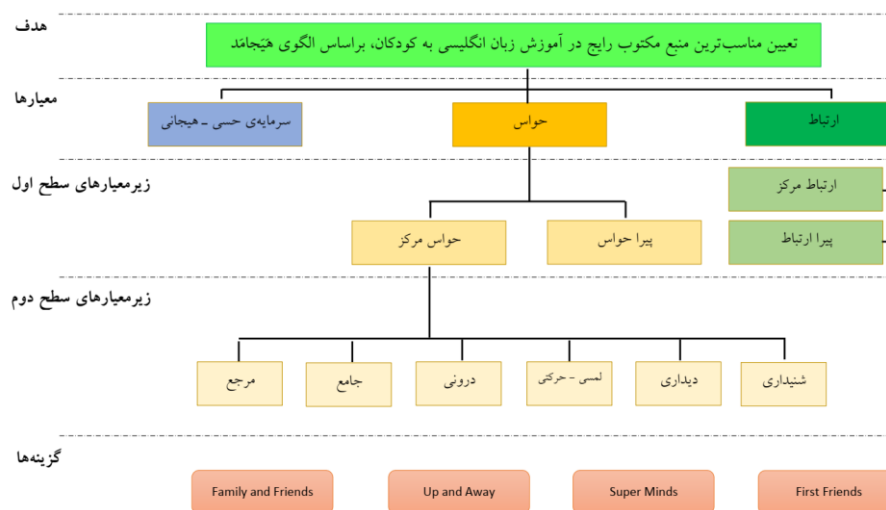
شکل ۴. درصد تکرار نام مؤسسه به کل مؤسسات نام‌برده شده از سوی شرکت‌کنندگان (پژوهش حاضر)

با مشخص شدن مؤسسات، ضمن مراجعه حضوری به مراکز رسمی مؤسسات مذکور و آشنایی با

کم‌و کیف آموزشی، منابع مکتوب مورد استفاده در هر مؤسسه گردآوری و حجم نمونه پژوهش و کتاب‌های مورد تحلیل مطابق جدول (۲) مشخص گردید.

نمونه‌گیری و تجزیه و تحلیل داده‌ها

همان‌طور که بیان شد، نداشتن نگاه همه‌جانبه و در نظر نگرفتن تمامی پارامترهای مؤثر، اصلی‌ترین کاستی پژوهش‌های تحلیل محتوای منابع درسی در حوزه آموزش است. در پژوهش حاضر به جهت اجتناب از این نقیصه سه معیار «کاربرد حواس»، «ارتباط» و «سرمایه هیجانی حسی» که از آموزش هیجاند محور استخراج شده است؛ برای ارزیابی منابع مختلف آموزش زبان دوم به کودکان مورد استفاده قرار گرفتند. با توجه به آنکه میزان و نوع ادغام هر یک از این معیارها با توجه به مبانی الگوی آموزش هیجاند محور متفاوت است؛ معیار حواس در قالب شش زیرمعیار و معیار ارتباط در قالب دو زیرمعیار در فرایند ارزیابی لحاظ گردیدند و از آنجاکه تصمیم‌گیری براساس معیارهای کمی و کیفی متعدد، نیازمند روش‌های علمی و قابل‌اطمینان است، از روش تحلیل سلسله مراتبی (AHP)، به‌عنوان یکی از بهترین روش‌های ارزیابی چند معیاره، استفاده و با طراحی درخت سلسله مراتبی مطابق شکل (۵) به ارزیابی منابع پرداخته شد.

شکل ۵. ساختار سلسله مراتب پژوهش حاضر

در گام بعدی به‌منظور تحلیل محتوای منابع مذکور، هرکدام از معیارها و زیرمعیارهای درخت سلسله مراتبی در تمامی بخش‌های کتاب اصلی و کتاب معلم که شامل متن، تصویر، نمودار و فعالیت است، مورد شمارش و واکاوی خطبه‌خط قرا گرفت و داده‌های به‌دست‌آمده پس از انجام محاسبات و تشکیل ماتریس‌های مقایسات زوجی مطابق با روش تحلیل سلسله مراتبی به تعیین بهترین گزینه از

میان گزینه‌های مورد بررسی انجامید. لازم به ذکر است با توجه به اینکه بخشی از معیارها و زیرمعیارهای در نظر گرفته شده در پژوهش، پارامترهایی کیفی هستند، انجام مقایسات زوجی بر مبنای آن‌ها با دشواری‌هایی همراه است. چنان‌که مطرح گردید در روش AHP در مواردی از این دست مطمئن‌ترین و بهترین کار تدوین پرسشنامه‌هایی است که توسط خبرگان و کارشناسان تکمیل گردند. بر این اساس به منظور تعیین وزن هر یک از معیارها و همچنین پاسخگویی به سؤال پژوهش از نظرات متخصصان، بهره گرفته و چهار پرسش‌نامه متناسب با هر کدام از زیرمعیارهای کیفی پژوهش جهت «مقایسه سه معیار پژوهش با یکدیگر و تعیین ارزش نسبی آن‌ها»، «مقایسه دو پارامتر مربوط به معیار «ارتباط» با یکدیگر و تعیین ارزش نسبی آن‌ها»، «مقایسه دو پارامتر مربوط به معیار «حواس» با یکدیگر و تعیین ارزش نسبی آن‌ها» و «مقایسه شش پارامتر مربوط به زیرمعیارهای سطح دوم مربوط به زیرمعیار «حواس مرکز» و تعیین ارزش نسبی آن‌ها براساس این زیرمعیار»، تهیه گردید. شایان ذکر است در روش AHP، شاخصی به نام نرخ ناسازگاری توسط نرم‌افزار محاسبه و اعلام می‌گردد که برای بررسی مفهوم پایایی استفاده می‌شود. جامعه شرکت‌کنندگان این بخش از پژوهش، تمامی مدرسین، محققین و متخصصین حوزه آموزش و یادگیری کودکان (زبان دوم) هستند که دارای مدرک حداقل کارشناسی ارشد و دارای سابقه تدریس یا تحقیق حداقل ۵ ساله در حوزه کودک باشند. بر این اساس و بر پایه معیارهای مذکور ۲۳ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب گردیدند. از این میان ۱۴ نفر خانم و ۹ نفر آقا با میانگین سنی ۳۲ حضور داشتند که ۱۳ نفر دارای مدرک کارشناسی ارشد و ۱۰ نفر دارای مدرک دکتری از ۴ دانشگاه ایران شامل فردوسی (۸ نفر)، تربیت مدرس (۵ نفر)، تهران (۴ نفر) و خیام (۲ نفر) و دو دانشگاه غیرایرانی شامل مموریال^۱ کانادا (۲ نفر) و ملبورن^۲ استرالیا (۲ نفر) بودند. تفکیک گرایش‌های ایشان نیز به نحوی است که ۶ نفر از آن‌ها دارای گرایش روانشناسی تربیتی، ۷ نفر دارای گرایش زبان‌شناسی و ۱۰ نفر دارای گرایش آموزش هستند. لازم به ذکر است در پژوهش‌های کیفی یا مطالعات تصمیم‌گیری چندمعیاره که با خبرگانی با ویژگی‌های مشخص سروکار داریم از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده می‌شود. در نهایت پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، برآیند نظرات مربوط به هر پرسش‌نامه، با استفاده از روش میانگین هندسی محاسبه و به کار گرفته شد.

یافته‌های پژوهش

در این بخش مقادیر مربوط به ماتریس‌های مقایسات زوجی و ارزش‌های نسبی گزینه‌ها در زیرمعیارها و معیارها براساس هدف پژوهش ارائه شده است.

وزن‌دهی معیارها نسبت به هدف

1. Memorial
2. Melbourne

به‌منظور تعیین وزن نسبی معیارها در ارتباط با هدف، ماتریس مقایسات زوجی و ارزش نسبی هر کدام از معیارها با استفاده از نظرات خبرگان و متخصصان مطابق جدول (۴) به دست آمده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود دو معیار ادغام حواس و ارتباط از ارزش نسبی برابری برخوردار هستند و سرمایه‌هیجانی‌حسی با ارزش نسبی ۰/۰۶۷ در جایگاه سوم قرار دارد.

جدول ۴. ماتریس مقایسات زوجی و ارزش نسبی معیارها

ارزش نسبی (از ۱)	معیار
۰/۴۶۷	معیار حواس
۰/۴۶۷	معیار ارتباط
۰/۰۶۷	معیار سرمایه‌هیجانی‌حسی

ارزش نسبی گزینه‌ها براساس زیرمعیارهای سطح دوم

در این مرحله ارزش نسبی زیرمعیارهای سطح دوم نسبت به زیرمعیارهای سطح اول (سطح بالاتر) تعیین شده و در ادامه نرخ ناسازگاری مربوط به ماتریس‌های کیفی غیردوتایی محاسبه شده است. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده می‌توان وزن نسبی گزینه‌ها را در زیر معیارهای حواس و ارتباط را مطابق زیر ارائه کرد.

جدول ۵. ماتریس مقایسات زوجی و ارزش نسبی زیرمعیارهای حواس و ارتباط

معیار	زیرمعیار سطح اول	وزن نسبی	زیرمعیار سطح دوم	وزن نسبی
حواس	حواس مرکز	۰/۷۵۰	شنیداری	۰/۰۳۴
			دیداری	۰/۰۵۸
			لمسی حرکتی	۰/۰۹۶
			درونی	۰/۱۷۲
			جامع	۰/۲۵۶
			مرجع	۰/۳۸۴
	پیرا حواس	۰/۲۵۰		
ارتباط	ارتباط مرکز	۰/۵۰۰		
	پیرا ارتباط	۰/۵۰۰		

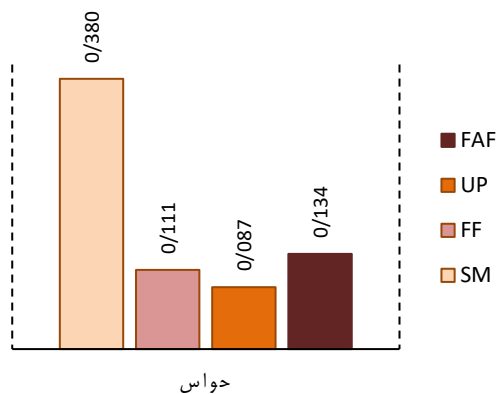
ارزش نسبی گزینه‌ها در ارتباط با معیارها

در این مرحله و مطابق روش تحلیل سلسله مراتبی ارزش نسبی هر یک از گزینه‌های پژوهش براساس معیارها تعیین شد.

ارزش نسبی گزینه‌ها در ارتباط با معیار کاربرد حواس

همان‌طور که بیان گردید گزینه‌های آموزش زبان انگلیسی به کودکان از نظر کاربرد حواس به‌وسیله

دو زیرمعیار با یکدیگر مقایسه شدند و مطابق اصول الگوی هیجامد، براساس بهره‌گیری مستقیم یا غیرمستقیم مدرس از حواس فراگیران در یادگیری، می‌توان قائل به وجود دو مقوله «حواس مرکز» و «پیرا حواس» شد. در این قسمت براساس مقادیر به دست آمده از درایه‌های ماتریس مقایسات زوجی در تمامی زیرمعیارها، ارزش نسبی گزینه‌ها در ارتباط با هر کدام از این دو زیر معیار محاسبه گردید. با توجه به نتایج به دست آمده از وزن نسبی گزینه‌ها در زیر معیارهای حواس مرکز و ماتریس مقایسات زوجی و ارزش نسبی گزینه‌ها از نظر پیرا حواس، ارزش نسبی هر یک از گزینه‌ها در معیار حواس را می‌توان مطابق شکل (۶) نمایش داد.

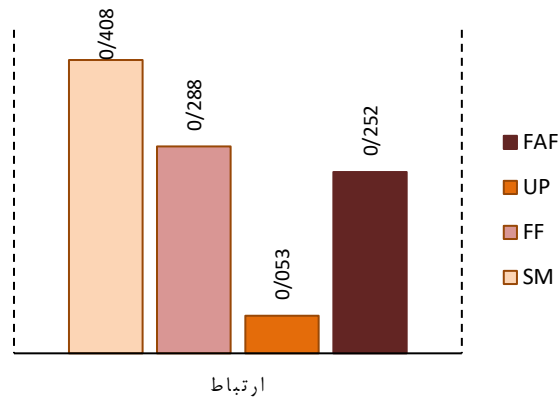
شکل ۶. وزن نسبی گزینه‌ها در معیار حواس

همان‌طور که در شکل ۶ مشاهده می‌شود، مجموعه کتاب Super Minds با فاصله از سایر گزینه‌ها در رتبه نخست قرار دارند و دو مجموعه Family and Friends و First Friends جایگاه میانی را به خود اختصاص داده‌اند. مجموعه کانون نیز با وزن ۰/۸۷ در جایگاه آخر قرار دارد.

۴-۳-۲- ارزش نسبی گزینه‌ها در ارتباط با معیار ارتباط

چنان‌که مطرح گردید گزینه‌های پژوهش حاضر در معیار ارتباط نیز به وسیله دو زیر معیار ارتباط مرکز و پیرا ارتباط مقایسه شده‌اند. بر اساس محاسبات ماتریس مقایسات زوجی و وزن تعیین شده مربوط به زیرمعیارهای ارتباط می‌توان ارزش نسبی هر یک از گزینه‌ها را در معیار ارتباط مطابق شکل (۷) نمایش داد.

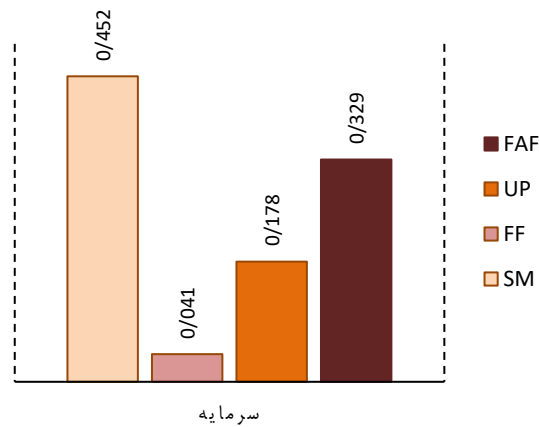

شکل ۷. ارزش نسبی هر یک از گزینه‌ها در معیار ارتباط

ارزش نسبی گزینه‌ها در ارتباط با معیار سرمایه‌هیجانی حسی

برخلاف تئوری کرشن^۱ (۱۹۸۲) که معتقد است فراگیران زبان دوم، قادر به درک ورودی و داده‌ای هستند که تنها یک گام از سطح توانش زبان‌شناختی فعلی آن‌ها فراتر باشد، الگوی هیجانی بیان می‌کند ورودی برای زبان‌آموزان قابل‌درک است که تنها کمی از سطح هیجانی فعلی آن‌ها فراتر برود؛ معنای این سخن آن است که به‌منظور تسهیل در فرآیند یادگیری زبان، فراگیران می‌بایست از لحاظ عاطفی و حسی با ورودی که کمی از سطح هیجانی موجود آن‌ها فراتر است آشنا شوند و اگر کودک در معرض کلمه‌ای قرار گیرد که هیچ ارتباط عاطفی با آن ندارد، فرآیند یادگیری برای او به‌شدت دشوار خواهد شد (Pishghadam & Shayesteh, 2016)؛ نتایج ارزیابی منابع با توجه به این معیار در شکل (۸) نمایش داده شده است.

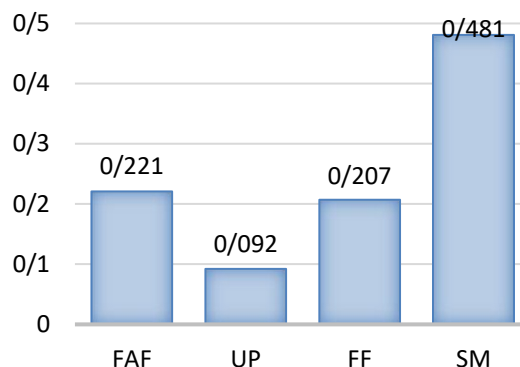

شکل ۸. ارزش نسبی هر یک از گزینه‌ها را در معیار سرمایه‌هیجانی حسی

بنابر نتایج به دست آمده از بررسی سه معیار پژوهش می توان گفت که مجموعه کتاب Super Minds در هر سه معیار به عنوان بهترین گزینه شناخته شده است. رتبه دوم نیز در دو معیار سرمایه و حواس به مجموعه Family and Friends و در معیار ارتباط به مجموعه First Friends اختصاص یافته است. همچنین طبق شکل های ۶ و ۷ کتاب کانون در دو معیار حواس و ارتباط به عنوان بدترین گزینه معرفی می شود.

تعیین وزن مطلق و مقایسه منابع و مؤسسات مورد ارزیابی

با استفاده از وزن نسبی معیارها در ارتباط با هدف و وزن نسبی گزینه ها از نظر هر کدام از معیارها، وزن مطلق هر کدام از منابع براساس معیارهای ارزیابی محاسبه گردید. شکل (۹) نتیجه این محاسبات را نشان می دهد.

شکل ۹. وزن مطلق منابع براساس معیارهای ارزیابی

چنان که در شکل (۹) مشاهده می گردد، با در نظر گرفتن معیارها و زیرمعیارهای پژوهش حاضر به عنوان مبنا و ملاک قضاوت میان منابع رایج آموزش زبان دوم به کودکان، مجموعه کتاب Super Minds با وزن مطلق ۰/۴۸۱ به عنوان بهترین منبع آموزش زبان دوم به کودکان براساس الگوی هیجامد معرفی می شود. مجموعه کتاب Family and Friends و First Friends نیز با امتیازهایی نزدیک به یکدیگر به ترتیب در رتبه های دوم و سوم قرار می گیرند. در این میان کتاب Up and away کانون، به عنوان تنها نماینده کتاب های کانون به عنوان نامناسب ترین گزینه با الگوی آموزش هیجامد محور معرفی می شود.

نتیجه گیری

پژوهش حاضر با نگاهی چندجانبه به عوامل مؤثر در یادگیری کودکان، مفاهیمی که همخوان با ویژگی های کودکان بوده است را از آموزش هیجامد محور مبنا قرار داده و به وسیله روش سلسله مراتبی به ارزیابی و رتبه گذاری منابع آموزش زبان انگلیسی به کودکان پرداخته است. همان طور که ذکر گردید

سه معیار حواس، ارتباط و سرمایه هیجانی حسی در تخمین این همسویی در پژوهش حاضر مورد بررسی قرار گرفت و نتایج آن به تفکیک تحلیل گردید. در ابتدا هر یک از منابع در بررسی معیار حواس، در دو بخش مرکزی و پیرا حواس بررسی گردیدند. نتایج حاصل از زیرمعیار حواس مرکز نشان می‌دهد منابع بررسی شده همسو با سلسله‌مراتب مطرح‌شده نبوده و عمده مطالب در دو سطح ابتدایی الگوی هیجامد توقف کرده‌اند و به سطوح بالای هرم هیجامد نرسیده‌اند.

نتایج پژوهش حاضر همچنین نشان می‌دهد که در تمامی منابع بررسی‌شده، کاربرد حواس بیشتر به‌صورت مستقیم و آگاهانه صورت گرفته است و بخش اعظم وزن به‌دست‌آمده در معیار حواس، مرتبط با راهبردهای حواس مرکز است. این در حالی است که توجه به راهبردهای پیرا حواس تسهیل‌کننده فرآیند دستیابی به هیجامد سطوح بالا و یادگیری عمیق است (Pishghadam & Ebrahimi, 2020).

با توجه به معیار بعدی پژوهش و با استناد به داده‌های جدول‌های (۷) و (۸)، مشخص می‌شود که توازن در دو زیرمعیار ارتباط نیز برقرار نیست؛ و زیرمعیار ارتباط مرکز با محوریت و هدف انتقال مفاهیم سهم غالب را در منابع زبان به خود اختصاص داده است؛ نتایج این بخش همسو با پژوهش برنر (Bernier, 1980) است که نشان داده است ۸۰ درصد تعاملات بزرگ‌سال و کودک در مهدکودک‌ها در مورد آموزش، قوانین، و روتین‌ها است. غلبه راهبردهای ارتباط مرکز بر پیرا ارتباط به این معنا است که هدف اصلی در این کتاب‌ها انتقال مطالب علمی به‌طور آگاهانه و مستقیم به مخاطب است؛ این در حالی است که پژوهش‌های انجام‌شده نشان می‌دهند تا زمانی که ارتباط مؤثر شکل نگیرد راهبردهای آموزشی بی‌اثر خواهد بود. این موضوع همسو با پژوهش فاطمی‌دوست (۲۰۲۰) است که لازمه هر شروعی در امر تدریس را، ایجاد شرایط مطلوب و فضا سازی هیجانی می‌داند و معتقد است معلم نمی‌تواند بدون توجه به انگیزه و علاقه دانش‌آموزان، تدریس خود را شروع کند (Fatimi Dust, 2020).

مطابق نتایج پژوهش حاضر، همسویی و توجه به معیار سرمایه هیجانی حسی نیز در منابع بررسی‌شده، مشاهده نمی‌شود، این در حالی است که فاطمی‌دوست (۲۰۲۰) در پژوهش خود نشان داده است که کودکان و نوجوانان همواره مشتاق هستند در مورد مسائل مربوط به خود گفتگو کنند و جذب محتوایی می‌شوند که همگون با علاقه‌ها، سلیقه‌ها، نیازها، دغدغه‌های آن‌ها باشد (Fatimi Dust, 2020). بنابراین اگر محتوای کتاب به افزایش سطح سرمایه هیجانی حسی فراگیر نسبت به موضوعی بی‌توجه باشد، به‌طور ضمنی ارتباط موفق با او را نیز از دست خواهد داد. از سوی دیگر به باور نایند (۲۰۰۸) فقدان توجه به این موضوع می‌تواند بر فرایند شناخت و درک زبان‌آموز نیز تأثیر بگذارد (Nind, 2008). در انتهای پژوهش حاضر و به‌منظور تعیین بهترین منبع آموزش زبان انگلیسی به کودکان در ایران، وزن مطلق گزینه‌ها تعیین و همان‌گونه که آمار مربوط به شکل (۹) نشان می‌دهد مجموعه Super Minds با وزن مطلق ۰/۴۸۱ به‌عنوان بهترین منبع آموزش زبان انگلیسی به کودکان براساس آموزش هیجامد محور معرفی می‌شود. در این میان مجموعه Family and Friends با وزن مطلق ۰/۲۲۱ در رتبه دوم قرار دارد

و دو مجموعه First Friends و کانون به ترتیب جایگاه‌های سوم و چهارم را به خود اختصاص داده‌اند. براساس نتایج تحلیل، وزن مطلق مجموعه Super Minds بیش از دو برابر مجموعه پس‌از آن است. این موضوع نشان می‌دهد منبع مذکور نسبت به مجموعه‌های دیگر فاصله کیفی قابل توجهی دارد و متناسب با معیارهای مطرح‌شده در پژوهش حاضر، بهترین گزینه برای تدریس زبان انگلیسی به کودکان است. حال آنکه این مجموعه از میان مؤسسات پرمخاطب به‌دست‌آمده، تنها در یک مؤسسه تدریس می‌شود. به عبارت دیگر مناسب‌ترین منبع درسی براساس آموزش هیجامد محور، مورد استفاده مخاطبین کمتری قرار دارد و به میزان سایر منابع شناخته شده نیست.

همچنین همان‌طور که در شکل (۹) مشاهده می‌شود منبع مورد استفاده در کانون زبان ایران پایین‌ترین وزن مطلق را به خود اختصاص داده است و اعداد مرتبط با آن اختلاف معناداری را با دیگر گزینه‌های موجود نشان می‌دهد؛ این در حالی است که مطابق شکل (۴) مؤسسه کانون، بیشترین پاسخ دریافتی از جانب شرکت‌کنندگان را دارا است. این بدان معنی است که مؤسسه‌ای که به دید متخصصین امر، پرمخاطب‌ترین مؤسسه زبان انگلیسی است، با توجه به آموزش هیجامد محور، نامناسب‌ترین گزینه را جهت تدریس انتخاب نموده است.

بنابراین با توجه به نتایج پژوهش حاضر در محتوای کتاب‌های مورد استفاده جهت آموزش زبان انگلیسی به کودکان به سه معیار «کاربرد حواس»، «ارتباط» و «سرمايه هیجانی حسی»، که در فرایند یادگیری کودکان تأثیرگذار هستند، توجه زیادی نشده است. شایسته است که متولیان و مدرسان این حوزه با کسب آگاهی از جزئیات بررسی‌شده در پژوهش حاضر، از طریق محتوای جانبی کتبی و شفاهی در جهت رفع خلأها و کاستی‌های این مجموعه‌ها اقدام نموده تا به یادگیری بهتر کودکان کمک نمایند.

References

- Ahmadi Safa, M., & Karampour, F. (2020). A Checklist-Based Evaluative Study of English Textbook "Prospect 3" from Teachers' and Students' Perspectives. *Iranian Journal of Applied Language Studies*, 12(1), 1-34. <https://doi.org/10.22111/ijals.2020.5647>
- Angie Dorrel, M. A. (2006). *Children and Books. : The Perfect Match*. EarlyChildhood.The Professional Resource for Teachers and Parent. <https://EarlyChildhood.com>
- Asgari, N., & Khaliqipour, S. (2015). *The best age to learn a second language in children* Second National Conference on Sustainable Development in Educational Sciences <https://civilica.com/doc/395127/>
- Asgharpoor, M. (2011). *Multi-criteria decisions*. Tehran University Press. (In Persian) https://scholar.google.com/scholar?hl=en&as_sdt=0%2C5&q=Asgharpoor%2C+M.+%282011%29.+Multi-criteria+decisions.+Tehran+University+Press.+&btnG=
- Bemani, M., & Jahangard, A. (2014). Attitude analysis of teachers: The case of Iranian newly developed EFL textbook for junior high schools. *International Journal of Language Learning and Applied Linguistics World*, 7(1), 198-215. [https://scholar.google.com/scholar?q=Bemani,+M.,+%26+Jahangard,+A.+\(2014\)&hl=en&as_sdt=0&as_vis=1&oi=scholart](https://scholar.google.com/scholar?q=Bemani,+M.,+%26+Jahangard,+A.+(2014)&hl=en&as_sdt=0&as_vis=1&oi=scholart).
- Berner, R. A. (1980). *Early diagenesis: a theoretical approach*. Princeton University Press. [https://books.google.com/books?hl=en&lr=&id=weRFglCVBkUC&oi=fnd&pg=PA1&dq=Berner,+R.+A.+\(1980\)&ots=rskwWMFKSc&sig=28nTSJhqlku9ILbEkmPbVCd3MxA#v=onepage&q=Berner%2C%20R.%20A.%20\(1980\)&f=false](https://books.google.com/books?hl=en&lr=&id=weRFglCVBkUC&oi=fnd&pg=PA1&dq=Berner,+R.+A.+(1980)&ots=rskwWMFKSc&sig=28nTSJhqlku9ILbEkmPbVCd3MxA#v=onepage&q=Berner%2C%20R.%20A.%20(1980)&f=false)
- Brown, H. D. (2000). *Principles of language learning and teaching* (Vol. 4). Longman New York. https://books.google.com/books/about/Principles_of_Language_Learning_and_Teaching?id=jUF0QgAACAAJ
- Cameron, L. (2003). Challenges for ELT from the expansion in teaching children. *ELT journal*, 57(2), 105-112. <https://doi.org/10.1093/elt/57.2.105>
- Dolan, R. J. (2002). Emotion, cognition, and behavior. *science*, 298(5596), 1191-1194. <https://doi.org/10.1126/science.1076358>
- Dunn, R., & Dunn, K. J. (1978). *Teaching students through their individual learning styles: A practical approach*. Reston . <https://eduq.info/xmlui/handle/11515/9717>
- Farrokhi, A., & Akbarpour, M. (2020). A review of research-based teaching methods (IBSE) in biology education. *Research in Biology Education*, 2(2), 77-86. 20.1001.1.27172252.1399.2.2.6.5 (In Persian). https://bioedu.cfu.ac.ir/article_1701.html?lang=en
- Fatimi Dust, A. (2020). How to attract and activate an Arabic classroom. *Arabic Language and Literature Education*, 2(2), 183-202. <https://dori.net/dor/20.1001.1.2783512.1399.2.2.10.9>
- Fuladi, H., Ghorbani Damai., M., Pir Moradia, N., & Mohammadi Bardbari, M. (2019). *A review of learning styles of Iranian students*, the fifth international conference on innovation and research in educational sciences, management and psychology, Tehran, Iran. (In Persian). <https://civilica.com/doc/1042407>
- Ghonsooly, b., & Pishghadam, r. (2011). A critique on ESP books: examining general English at university level. *Journal of language and translation studies*, 42(3), 21-35. SID. <https://sid.ir/paper/187578/en>
- Golkowska, K. (2007). The role of affect in developing communicative and cultural

- competence in ESP. *English Education and English for Specific Purposes*. Retrieved March, 1, 2017. https://scholar.google.com/scholar?hl=en&as_sdt=0%2C5&as_vis=1&q=Krystyna+U.+Golkowska+%282007%29+The+role+of+effect+in+developing+communicative+and+cultural+competence+in+ESP.&btnG=
- Gordon, T. (2007). *Teaching young children a second language*. Praeger Publishers Westport, CT. <https://smartlib.umri.ac.id/assets/uploads/files/c4ff5-teaching-young-learners-a-second-language.pdf>
- Hosseini, f. a., Elahi, m., & Mardani, v. (2011). Evaluating two efl textbooks in the light of mediated learning experience: iranian high school textbooks vs Interchange third edition. *Journal of language and translation studies*, 44(3), 1-28. (In Persian) SID. <https://sid.ir/paper/187529/en>
- Jahani, Z., Ebrahimi, S., & Bameshki, S. (2021). Content Analysis of Books Featuring Persian Language History in Light of Emotioncy. *Language and Translation Studies (LTS)*, 54(2), 89-122. (In Persian) <https://doi.org/10.22067/lts.v54i2.89153>
- Jannati far, A., & Kamyabigol, A. (2022). *Content analysis of the writing books of the sixth grade of elementary school in the light of emotioncy model* The 16th International Meeting of the Persian Language and Literature Promotion Association. (In Persian). <https://profdoc.um.ac.ir/paper-abstract-1090742.html>
- Krashen, S. (1982). *Principles and practice in second language acquisition*. University of Southern California. https://www.sdkrashen.com/content/books/principles_and_practice.pdf
- Mahmudii, F., Ruhi, m (2021). Content analysis of elementary Science Textbooks based on Lowery and Leonard (1978) Textbook Questioning Styles Assessment Instrument (TQSAI) Research in Curriculum Planning, 18(69), 186-199. <https://doi.org/10.30486/jsre.2021.1901042.1654>
- Madadi Ghallehzoo, H., Danesh, SH. & Tavakkolizadeh, M. (2020). Environmental, economical, technical and operational assessments of common types of separating wall systems in Iran using Analytical Hierarchy Process (AHP) *Amirkabir Journal of Civil Engineering*, 52(5), 1313-1330' doi: 10.22060/ceej.2019.15317.5885
- Majlesi, M. (1984). Bihar al- anwar (Vol. 78) .Beirut moassese Alvafa <https://noorlib.ir/book/info/1407/%D8%A8%D8%AD%D8%A7%D8%B1-%D8%A7%D9%84%D8%A3%D9%86%D9%88%D8%A7%D8%B1>
- Moinipoor, M. T. (2001). *The effect of using picture books in improving the level of education and learning of children with Down syndrome* Alzahra University of Tehran, Iran. <https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/99603e6757580d3e1210f55a82f0815e>
- Nind, M. (2008). *Conducting qualitative research with people with learning, communication and other disabilities: Methodological challenges*. University of Southampton <https://eprints.ncrm.ac.uk/id/eprint/491/>
- Pecukonis, E., Greeno, E., Hodorowicz, M., Park, H., Ting, L., Moyers, T., Burry, C., Linsenmeyer, D., Strieder, F., & Wade, K. (2016). Teaching motivational interviewing to child welfare social work students using live supervision and standardized clients: A randomized controlled trial. *Journal of the Society for Social Work and Research*, 7(3), 479-505. <https://www.journals.uchicago.edu/doi/full/10.1086/688064>
- Pishghadam, Ebrahimi, S., & Tabatabaian, M. (2018). *A new approach to the psychology of language teaching*. Ferdowsi University Press. (In persian)

- https://press.um.ac.ir/index.php?option=com_k2&view=item&id=910:f-732&Itemid=714&lang=fa
- Pishghadam, R., Adamson, B., & Shayesteh, S. (2013). Emotion-based language instruction (EBLI) as a new perspective in bilingual education. *Multilingual Education*, 3, 1-16. <http://dx.doi.org/10.1186/2191-5059-3-9>
- Pishghadam, R., Baghaei, P., & Seyednozadi, Z. (2017). Introducing emotioncy as a potential source of test bias: A mixed Rasch modeling study. *International Journal of Testing*, 17(2), 127-140. <https://profdoc.um.ac.ir/paper-abstract-1056300.html>
- Pishghadam, R., & Ebrahimi, S. (2020). Introducing an effective communication model in light of emotioncy-based education. *Language and Translation Studies (LTS)*, 53(1), 31-61 (In persian) <https://doi.org/10.22067/lts.v53i1.81074>
- Pishghadam, R., Ebrahimi, S., & Shakeebae, G. (2018). Introducing the concept of emotioncy and its impacts on second language teaching. *Language and Translation Studies (LTS)*, 51(2), 1-26. (In persian) <https://doi.org/10.22067/lts.v51i2.73542>
- Pishghadam, R., & Shayesteh, S. (2016). Emotioncy: A post-linguistic approach toward vocabulary learning and retention. *Sri Lanka Journal of Social Sciences*, 39(1). <https://profdoc.um.ac.ir/paper-abstract-1050109.html>
- Pishghadam, R., Tabatabaeyan, M. S., & Navari, S. (2013). A critical and practical analysis of first language acquisition theories: The origin and development. Iran, Mashhad: Ferdowsi University of Mashhad Publications. (In Persian) https://press.um.ac.ir/index.php?option=com_k2&view=item&id=99:f-610&Itemid=714&lang=fa
- Pishghadam, R., Zabetipour, M., & Aminzadeh, A. (2016). Examining emotions in English language learning classes: A case of EFL emotions. *Issues in Educational Research*, 26(3), 508-527. <https://search.informit.org/doi/abs/10.3316/ielapa.509386612482268>
- Razi, A. (2009). Evaluation indicators and criticism of university textbooks. *University Textbooks Research and Writting*, 14(21), 21-30. https://jut.samt.ac.ir/article_16406_cea60addaa6f2bfe45969ddf0bf7de36.pdf
- Roohai, A., & Akbarpour, S. (2014). Gender Representation in American English File Textbook. *Language and Translation Studies (LTS)*, 47(2), 107-131. <https://doi.org/10.22067/lts.v47i2.30619>
- Safari, Y., & Bazrafshan, A. (2010). An Investigation into the Relationship between ShirazHigh School Student's Learning Styles and Educational. *Journal of New Approaches in Educational Administration*, 1(2), 17-30. https://jedu.marvdasht.iau.ir/article_1314_en.html
- Sālehi Omrān, E., Hāshemi, S., & Irān Neghād, M. (2012). Content analysis of elementary education textbooks based on happiness components. *Educational Innovations*, 11(4), 141-164. (In Persian) <https://www.sid.ir/paper/75633/fa>
- Shād Qazvīnī, P. (2008). Illustrative Features in the Qur'anic Books for Children. *Qru'anic Reserches*, 14(54-55), 290-319. (In Persian) https://jqr.isca.ac.ir/article_4374.html?lang=en
- Shahian, L. (2016). *Examining the relationship between flow, emotioncy and reading comprehension: A case of Iranian EFL learners.*, Unpublished master's thesis Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran. <https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/d4c3621ccd5da315ec5191ec1a3da8e3qAQC4AQPIAQD4AQH4AQKoAgriAwQYACBBiAYB&sclint=gws-wiz-serp>

- Sheldon, L. E. (1988). Evaluating ELT textbooks and materials. *ELT journal*, 42(4), 237-246. <http://dx.doi.org/10.1093/elt/42.4.237>
- Son, J.-W., & Diletti, J. (2017). What can we learn from textbook Analysis? in *What matters? Research trends in international comparative studies in mathematics education*, Springer publication. <http://dx.doi.org/10.1007/978-3-319-51187-0>
- Soodmand Afshar, H., & Hafez, F. (2018). Evaluation of Special English for the Students of Computer Textbook (SAMT Publications): Computer Students' and ESP Teachers' Perspective. *Language and Translation Studies (LTS)*, 51(3), 33-74. (In Persian) <https://doi.org/10.22067/lts.v51i3.78637>
- Tabatabaee Farani, S., Pishghadam, R., & Moghimi, S. (2019). Introducing "Emotioncy" as an efficient way to reduce foreign language reading anxiety. *Language and Translation Studies (LTS)*, 52(2), 35-63. <https://doi.org/10.22067/lts.v52i2.70790>
- Taherkhani, R., & Majidikia, M. (2020). *A critical review and evaluation of the textbook: English for the Students of Science (Biology & Geology)*. University Textbooks; Research and Writting, 24(46), 166-182. <https://doi.org/10.30487/rwab.2020.121437.1383>